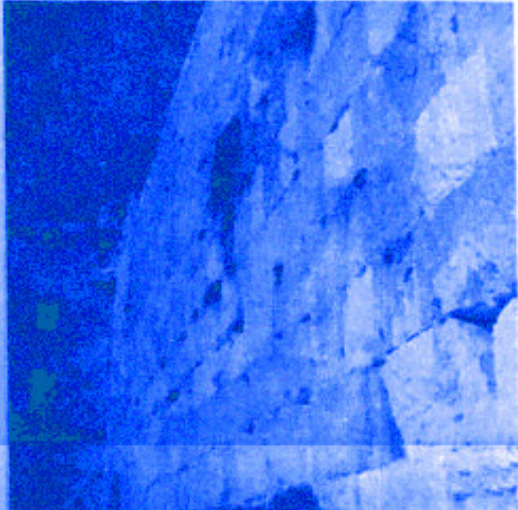

דגל ציון על הר הבית

תיאורים ראשונים של הכיבוש ומעמד החקיעה

החיילים הקשוחים מיררו בבכי והתרפקו על אבני הכותל
זה היום קיוונו לו, נגילה ונשמחה - קרא הרב אלוף גורן ותקע בשופר

הרב ארי' לייבא - בענין חקיעת הר הבית
הרב ארי' לייבא - בענין חקיעת הר הבית
הרב ארי' לייבא - בענין חקיעת הר הבית

Paraša: Be-har

2 817 písmen
737 slov
57 veršů
99 řádek
24 micvot

וידבר ה' אל-משה בהר סיני לאמר: דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל-הארץ אשר אני נתן לכם ושבתה הארץ שבת ליהוה:

Hospodin mluvil k Mošemu na hoře Sinaj, říkáje: „Mluv k synům Jisra'ele a řekni jim: Až přijдете do té země, již vám dávám, ať i ta země odpočívá Hospodinovým odpočinkem.“

Paraša: Be-chukotaj

3 992 písmen
1 013 slov
78 veršů
131 řádek
12 micvot

אם-בחקתי תלכו ואת-מצותי תשמרו ועשייתם אתם: ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פרויו:

מצרים ירדן ועיראק דוחות את הקריאה להפסקת אש

א.פ. אמרת: ירדן מוכנה לנהל מו"מ עם ישראל

החוד של כוחות צה"ל

30 ק"מ
אתעלת
סואץ

„Budete-li se řídit mými nařizeními, má příkázání zachovávat a vykonávat je, budu vám já dávat deště v jejich období, země bude vydávat svou úrodu a strom v sadě jejich plody.“

קאהיר: פינינו מוצבים בקו ראשון
הושמדה יחידת קומנדו מצרית

הושמדה יחידת קומנדו מצרית
הושמדה יחידת קומנדו מצרית

30 טנקים מצריים, ט"ש-54 הושמדו אמש בג'בל לבני

הושמדו אמש בג'בל לבני 30 טנקים מצריים, ט"ש-54

הושמדה יחידת קומנדו מצרית
הושמדה יחידת קומנדו מצרית

הושמדה יחידת קומנדו מצרית
הושמדה יחידת קומנדו מצרית

הושמדה יחידת קומנדו מצרית
הושמדה יחידת קומנדו מצרית

הושמדה יחידת קומנדו מצרית
הושמדה יחידת קומנדו מצרית

הושמדה יחידת קומנדו מצרית
הושמדה יחידת קומנדו מצרית

הושמדה יחידת קומנדו מצרית
הושמדה יחידת קומנדו מצרית

Sidra pro tento týden: Be-har–Be-chukotaj

1. alija (Va-jikra 25:1–18)

Nařízení ohledně roku odpočinku. Každý sedmý rok má mít země svůj „šabat“ (tzv. šmita). Zákaz obdělávání země a prořezávání vinic během sedmého roku. To, co sedmého léta vyrostlo, bude považováno za hefker (bez majitele). Po uplynutí sedmi sedmiletých cyklů následuje padesátý rok, rok jubilejní (jovel), kdy se ruší dluhy a půda se vrací původnímu majiteli. Zákony ohledně koupě půdy. Při prodeji půdy se cena odvíjí od počtu let, které zbývají do jubilejního roku.

Jaký smysl vidíte v roce odpočinku a v jubilejním roce? Symbolický? Praktický? Ekologický? Sociální? V čem se podle vás liší a co mají společné?

2. alija (25:19–28)

Pokud by někdo namítal, že sedmého roku nebudou mít lidé co jíst, může si být jist, že země poskytne během předchozích let dostatek úrody, aby během roku odpočinku nikdo nehladověl. Zákaz trvalého prodeje půdy – země patří Bohu, lidé jsou na ní pouze hosty a přistěhovalci.

3. alija (25:29–38)

Pokud někdo prodá dům v ohrazeném městě, může ho od nového majitele vykoupit zpět pouze během prvního roku po prodeji. Po uplynutí této jednoleté lhůty dům případně natrvalo kupci a jeho rodině a nevztahuje se na něj zákon o jubileu. Domů ve dvorech, které jsou považovány za součást pole, se toto nařízení netýká a při jubileu je na ně možné vznést nárok. V případě levitských měst platí, že Levité mají navěky nárok na vykoupení domů ve svých městech – jedná se o jejich dědičný majetek. To platí i pro polnosti nacházející se v okolí levitských měst. Nařízení podporovat svého bližního v čase nouze. Toto nařízení se týká i přistěhovalce a hosta. Zákaz půjčování peněz na úrok.

Proč si dům v ohrazeném městě může kupující ponechat navždy, ale v neohrazeném ho během jubilejního roku musí vrátit?

4. alija (25:39–26:9)

V případě, že někdo zchudne natolik, že nemá peníze na základní obživu, může prodat sám sebe do otroctví. Je nařízeno, aby se s takovým člověkem nezacházelo jako s otrokem. Nový majitel ho nesmí zotročit robotou. Má pracovat jako námezdní dělník, a to jen do jubilejního roku. Zákony ohledně otroctví: je možné otroka koupit, je možné ho i odkázat rodině v rámci dědického řízení, ale pokud se jedná o jisra'elského otroka, nesmí být zotročen robotou. Otrok má právo na to být vykoupen. Může se vykoupit sám, případně jej má za povinnost vykoupit jeho rodina. Prodejní cena otroka je stanovena podle let, která

zbývají do jubilejního roku. Bůh připomíná Jisra'eli, že i oni jsou jeho symbolickými otroky, a že to on je vyvedl z Egypta. Pokud budou tato nařízení zachovávat, bude země vydávat svou úrodu a její obyvatelé budou usínat bez obav. Dokáží se ubránit i přesile a stane se z nich velký národ.

Jedním z hlavních témat, které se v Tóře stále opakuje, je svoboda. Zde ale nacházíme pasáž, která chápe otroctví jako naprosto samozřejmou věc (i když je zároveň nařízeno chovat se k otroku jako k člověku a bližnímu). Jaké pro to můžeme mít vysvětlení?

5. alija (26:10–46)

Pokud ale tato přikázání Jisra'el nebude zachovávat a pokusí se vyvázat se ze smlouvy, kterou uzavřel s Bohem, bude trestán nemocemi, neúrodou a útoky nepřátel. Veškeré úsilí bude k ničemu a zemi bude sužovat hladomor. Nakonec budou města Jisra'ele obrácena v ruiny a Jisra'el rozptýlen mezi ostatní národy. Tak si země vyžádá své roky odpočinku, které jí nebyly dopřány. Bůh ale sám od sebe smlouvu s Jisra'elem nezruší.

6. alija (27:1–15)

Pravidla pro zasvěcení majetku, zvířat nebo lidí chrámu. Člověk může zaslíbit chrámu zvíře, peníze, sebe nebo i někoho, kdo mu podléhá (dítě, otrok). Pokud by zasvětil svůj dům, může ho později vykoupit, ale k ceně musí přidat pětinu hodnoty. Dobyčce zpět vykoupit nelze.

7. alija (27:16–34)

Pravidla pro zasvěcení pole. Cena se vypočítává podle výnosů a také podle toho, kolik let zbývá do dalšího jubilea. Pole může jeho majitel od chrámu vykoupit, ale k původní hodnotě musí přidat pětinu navrch. Pokud mezitím správce chrámového majetku prodal pole někomu jinému, pak už je vykoupit nelze. Není možné zasvětit prvorozená zvířata, neboť ta už patří Bohu. Člověk, který byl odsouzen k smrti, nemůže být vykoupen. Desátky z úrody patří Bohu – pokud by je někdo chtěl vykoupit, musí přidat pětinu hodnoty.

V této paraše vedle sebe nacházíme nařízení nepůjčovat peníze na úrok, i pravidlo, podle kterého při výkupu věci nebo člověka zasvěceného chrámu musí vykupující přidat 20 % původní hodnoty navíc. Nejsou obě přikázání v protikladu?

Haftara (Jirmejahu 16:19–17:14)

Společné téma haftary a paraši je trest, který postihne Jisra'el, pokud se nebude správně a řádně chovat k zemi, kterou obdržel.

Jovel, šmita, prozbul

„A posvěťte padesátý rok a vyhlase svobodu všem obyvatelům té země, je to jubilejní rok, zachovávejte ho a každý se vrátí ke své dědičné půdě a každý se vrátí do své rodiny.“ (Va-jikra 25:10)

O tom, že Tóra zdůrazňuje sociální aspekt a vzájemnou solidaritu, jsme se mohli přesvědčit již v uplynulých oddílech, například u micvot, které nařizují ponechání části úrody chudým. Nyní je tato solidarita posunutá ještě o úroveň výš. Každý sedmý rok je země ponechána ladem a úroda, která z ní vzejde, náleží všem. Dále je nařízeno, že sedmého roku jsou prominuty dluhy. A to není všechno – každý padesátý rok se půda vrací zpět k původnímu majiteli, případně jeho rodině, který ji obdržel při rozdělení země. Toto vše nám má připomenout, že jediným právoplatným, věčným a skutečným majitelem země je Bůh. Člověku nepřislouší si přivlastňovat či nárokovat půdu. Vše kolem nás nám bylo jen dočasně propachtováno a nám nezbyvá než s pokorou svěřené opečovávat a velebit. Jubilejní rok nám tuto skutečnost bez okolků připomene v celé své velikosti.

Bylo by velkým omylem domnívat se, že Tóra v případě sedmého a jubilejního roku navrhuje jakýsi druh komunismu. Ani omylem. Žádné vyvlastňování, žádné znárodnění. Tóra nikde a nikdy nezpochybňuje právo člověka na soukromý majetek, na to uplatnit svůj talent co nejlépe, a díky usilovné a poctivé práci zbohatnout. „Aby se ti dobře žilo“ – to je jeden z imperativů Tóry. Dobře si žít není sice nic automaticky nárokovatelné (na to se musíme opravdu hodně snažit!), ale pokud se vám to podaří, nikdo nemá právo vám takový život brát jen proto, že nezapadáte do třídních škatulek.

Tóra připouští jistou harmonii. Na úspěšné poměrně připadá průměrných i těch, kteří nespádají ani do jedné z předchozích kategorií. Kdyby Tóra navrhovala komunismus, ve kterém by si všichni byli rovni, těžko by nařizovala solidaritu s chudými – Tóra přímo předpokládá, že mezi lidmi vždy bude existovat určitá nerovnost, minimálně v ekonomickém slova smyslu. To, co můžeme udělat, je pokusit se následky této nerovnosti zmírnit a třeba napravit křivdy, které si lidé sami způsobí, nikoli odstranit nerovnost samotnou. Představme si to jako obrovskou horu, která nám stojí v cestě. Skrz tuto horu můžeme vyhloubit tunel, můžeme vybudovat cestu po jejím úbočí, ale odstranit tu horu?

U násilných rovnostářských experimentů to dopadá stejně, jak jsme se ostatně mohli poučit z minulosti. Rovnost si vynutit nelze. Proto jsou ti, kdo byli obdařeni úspěchem a hojností, zákonem vybízeni k tomu, aby něco ze svého blahobytu přenechali těm, pro které tyto zbytky či paběrky budou představovat významný zdroj obživy.

I tak ale může dojít k situaci, ve které ti nejchudší pod tíhou hmotné nouze prodají veškerý svůj majetek a v krajním případě i sami sebe. Jedná se proto o nástroj, který je s to ochránit toho, kdo se ocitne v platební neschopnosti. V našem právním

systému jsme si museli na institut osobního bankrotu počkat do r. 2006, Tóra tento princip zná od samého začátku.

A i zde Tóra nabízí instituci „záchranné brzdy“ – každý otrok má být sedmého roku propuštěn. Otrok si samozřejmě může dobrovolně zvolit, že zůstane u svého pána, avšak i v takovém případě je jeho svobodné rozhodnutí převálcováno nařízením jubilejního roku, kdy se veškerý majetek vrací zpět původním majitelům. I dobrovolný otrok se v takovém případě stává opět svobodným člověkem.

Někdo by mohl namítnout, že ustanovení šmity a jovelu (jubilejního roku) není fér. Jak k tomu přijde chudák věřitel, který v dobré víře půjčil peníze nebo odkoupil majetek dlužníka, který bude svého závazku jednou stejně zproštěn?

Půjčka, která je zajištěná prozbulem, není zrušena. Toto je jedna z věcí, které ustanovil Hilel starší, neboť když viděl, že lidé v obavě z toho, že by své půjčky nedostali zpět, nejsou ochotni půjčit druhým, a tak překračují to, co je psáno v Tóře: „Střež se, abys nechoval v sobě přizemní myšlenky, že přichází sedmý rok, rok prominutí, takže jsi skoupý na svého bližního v nouzi a nic mu nedáš (Dt 15:9).“

Proto Hilel ustanovil prozbul.

Mišna, Ševi'it, 10:3

Stejně jako v jiných případech i zde máme kromě Tóry psané ještě ústní tradici, zaznamenanou v Mišně, která se těmto otázkám věnuje. Právě na ochranu chudých, kterým by z obav z odpuštění dluhů neměl kdo půjčovat, byl ustanoven prozbul, což je dokument, kterým věřitel převedl ještě před sedmým rokem své dluhy na soudní dvůr a díky tomu může věřitel vybírat své pohledávky i po uplynutí sedmého roku. Na první pohled by se mohlo zdát, že prozbul poškozují ty nejpotřebnější. Ale Mišna pouze předpokládá, že se najdou tací, kteří se budou snažit tomuto odpuštění půjčky vyhnout tím nejsnazším způsobem, totiž že před sedmým rokem nebudou nikomu půjčky poskytovat. Přitom se nejednalo o úročené půjčky, tedy o podnik, který by byl výnosný, ale o půjčky bezúročné, tedy skutečně o skutek milosrdenství. Institut prozbulu tedy nevznikl z vůle věřitelů, ale naopak coby nutná ochrana chudých.

A co když někdo na prozbul zapomene nebo ho nemůže uplatnit? Stejně jako v případě darů chudým i zde Mišna vybízí k morálnímu jednání před slepým lpěním na literě zákona:

Pokud někdo dobrovolně uhradí své dluhy po uplynutí sedmého roku, byť k tomu už není povinen, jsou s ním učenci spokojeni. Pokud si půjčí od konvertity, jehož synové konvertovali spolu s ním, nemusí sice podle litery zákona vracet dluh jeho synům, ale pokud jej vrátí, jsou s ním učenci rovněž spokojeni. ... Neboť učenci s potěšením pohlíží na každého, kdo drží své slovo.